

2. PLA ESPECIAL

El Pla Especial és la planificació executiva a mig termini, per a cada quarter, segons els usos definits en l'Estudi d'Usos i les indicacions del Pla General.

2.1. Vigència

La vigència d'aquest Pla és de deu anys, la meitat de la durada del Pla General. Un cop acabada aquesta vigència és convenient la realització d'un altre inventari i la realització d'un segon Pla Especial, seguint les línies marcades en el Pla General. Posteriorment, a l'acabament del segon Pla Especial, s'haurà de fer una revisió de la totalitat d'aquesta Ordenació.

En el Pla Especial, s'han agafat els rodals definits en el Pla General com més prioritaris i articulats en el temps i en l'espai. Aquests rodals són els que es tractaran durant aquest període de deu anys.

2.2. Pla d'Aprofitaments i Regulació d'Usos

El Pla d'Aprofitaments és el document de planificació del Pla Especial. D'igual forma que s'ha fet amb el Pla General, s'aniran desglossant tots els paràmetres que conformen aquest Pla per a cadascun dels usos de la forest.

Es marquen unes directrius d'actuació per a l'aprofitament de cadascun dels usos. Es determinen uns criteris d'actuació que són fonamentals per dur a terme una gestió sostenible de la forest, amb el medi natural i amb el territori. Molts d'aquests criteris són part de l'estudi anomenat "*Plan de Conservación y Mejora de la Biodiversidad Forestal del Mig Pallars (Pirineo de Lleida)*" (Palau J et al, 2002). Alguns d'aquests criteris són indispensables per obtenir la certificació forestal (FSC i PEFC).

S'ha elaborat un balanç econòmic individual per a cadascun dels aprofitaments i usos que es proposen en la forest durant aquest Pla Especial. En el **Balanç Econòmic Final** es farà un resum a mode de conclusió.

En el balanç econòmic individual es determinen les despeses generades per cadascun dels tractaments, les possibles línies d'ajuts (que d'alguna manera es poden considerar com un ingrés), els ingressos pels possibles aprofitaments, en cas de que n'hi hagin, i el balanç econòmic resultant.

Aquest Pla d'Aprofitaments conté les pautes d'utilització dels usos definits per a cada quarter. Quan es tracti de productes fustaners es podran quantificar els seus beneficis. Al contrari quan siguin usos no quantificables o difícilment quantificables, se procedirà a la seva regulació.

2.2.1. Pla de tallades

El Pla de tallades no inclou cap tallada de regeneració. Només es preveu la realització anual d'un tractament de millora; una selecció de tanyes en els rodals de bosc baix de carrasca. La fusta que surti d'aquesta actuació serà aprofitada per llenyes veïnals.

Balanç econòmic del pla de tallades

Període	Rodals	Superfície	Despesa (€)	Subvenció (€)	Total (€)
2007-2008	5a	2,40 ha	1440	1296	-144
2009-2010	3a	5,10 ha	3060	2754	-306
2011-2012	1a (part baixa)	4 ha	2400	2160	-240
2013-2014	5e	4,30 ha	2580	2322	-258
2015-2016	5c	5,30 ha	3180	2862	-318
TOTAL			12660	11394	-1266

Directrius per la realització dels tractaments silvícoles

Sempre que es faci una actuació programada, el propietari, ha de redactar un Plec de Condicions ha complir eficaçment per l'empresa. Aquest plec, haurà d'incloure totes les directrius que estiguin directament relacionades amb el tipus de tractament.

El tipus de tractaments que es realitzaran s'han explicat al Pla General i més concretament a les fitxes d'aprofitaments del Pla Especial. Aquí es concreten una sèrie de criteris a portar a terme en cadascú d'aquests tractaments:

a) Tallades

- Afavorir un mosaic de vegetació, és a dir, la heterogeneïtat espacial, tant vertical (varietat d'espècies i/o superposició de capçades a diferents alçades), com sobretot horitzontal, amb combinació de densitats d'arbrat i arbustius. Cada unitat de mosaic, hauria de ser entre 5 ha i 10 ha. Això implica, en conseqüència, evitar les superfícies monoestructurals excessivament regulars superiors a 5-10 ha.
- Preservar un mínim de 5 peus/ha extratallables o, si no existeixen, 5 arbres madurs, intentant que aquests arbres estiguin distribuïts homogèniament en el rodal. Aquests arbres s'elegiran entre els de major tamany i que presentin major estabilitat enfront ventades i nevades (arbres amb capçada de forma cònica, arbres brancuts, arbres amb diversos peus,...), sempre que allò no suposi un risc per a la propagació de plagues i malalties.
- Deixar tots els arbres morts amb un diàmetre normal no inferior a 40 cm (60 cm en avet) per hectàrea o, en el seu defecte, de la classe diamètrica superior. També cal incloure les estaques.
- Es mantindran en tots els tractaments posteriors d'aquest mínim de peus d'arbres morts per tal d'incrementar la biodiversitat del bosc i en qüestió de refugi, la nidificació, recurs tròfic pel gall fer.
- Es tallaran exclusivament els peus senyalats amb un "xaspe" de destrat, amb independència de la seva tipologia. En cas que algun d'aquests arbres no sigui aprofitable, es podrà deixar al terra un cop s'ha tallat. Es respectaran la resta d'arbres no senyalats, encara que siguin decrepits, morts, trencats o malformats i, en especial, tots aquells marcats amb pintura amb una circumferència al voltant del tronc principal, els quals si es tallen o es danyen durant l'aprofitament podran ser motiu de falta greu.
- Per a facilitar els requisits de tranquil·litat de la fauna forestal és beneficiós allargar el màxim possible les rotacions. Quant menys temps i amb menys freqüència s'entri en el bosc, millor. No obstant, si les rotacions s'allarguen molt el rendiment disminueix, per tant s'ha de trobar un punt d'equilibri entre conservació i producció.
- Evitar la regeneració uniforme de superfícies molt grans. Es deuen adoptar parcel·les de regeneració de 0,5 ha com a màxim, per no perjudicar la fauna.
- Les eines de treball, hauran d'estar netes al començament de cada tractament, per evitar infeccions a la massa i possibles patologies. Seria convenient netejar-les amb alguna barreja d'antipatògens.
- Els talls de poda, es faran a nivell del tronc, o com a molt sobresortint 5 cm del mateix. D'aquesta manera, es facilita la cicatrització del nus i es millora la qualitat de la fusta.
- Igualment les soques dels peus tallats hauran de fer-se el més pròxim del terra possible, sobrepassant en molt 10 cm.
- A l'hora de tallar es respectaran tots els arbres amb cavitats naturals o excavades pels picots (utilitzades sovint per ocupants secundaris). Respectar també tots aquells arbres amb evidències de presència de fauna d'interès (arbres amb formiguers a la soca, arbres amb excrements de gall fer a la base, arbres amb nius relativament grans, etc.)

- Respectar tots els arbres amb nius de grans ocells, especialment els rapinyaires forestals, deixant un bosquet d'arbrat intacte al seu voltant (en un radi de 50 metres).
- Respectar els troncs tombats pel vent (sobretot si són de gran tamany), especialment quan siguin escassos al rodal. Deixar un mínim de 10% de la fusta morta en cada rodal.
- En les acumulacions de fusta morta originades per perturbacions de magnitud catastròfica, pot retirar-se el gruix del material respectant els criteris exposats fins ara (peus amb presència de fauna, densitat de peus morts, romanent de fusta morta en el sòl,...).
- Procurar mantenir tots els peus d'espècies escasses en el context de la massa, especialment d'arbres i arbusts caducifolis i, més encara, de les espècies productores de fruit. Es senyalarà amb pintura aquells exemplars que tinguin un valor ecològic més elevat.
- Com a criteri general no es senyalarà en vessants amb pendents superiors al 60%, excepte quan sigui per causa justificada (millores silvícoles vora pistes forestals, motius sanitaris, per garantir l'estabilitat de la massa,...)
- En les divisòries on existeixi vegetació arbòria, crestes i zones de vessant amb pendent fort o canvis de pendent, així com en les zones de pedregositat elevada, els senyalaments seran més prudents que en zones on no s'hi donen aquestes condicions, de manera que en les tallades disseminatòries no es superi el 50% dels peus de la massa en el senyalament. Aquests criteris sempre s'aplicaran de forma que siguin compatibles amb els criteris necessaris per a la prevenció d'incendis forestals.
- Vetllar per preservar els valors paisatgístics existents, per exemple, deixant sense tallar, tots els arbres situats al voltant de les petites zones humides, afloraments rocallosos o altres elements singulars a escala de rodal.
- Respectar el domini públic hidràulic, deixant en la mesura que sigui possible, una franja d'arbrat sense tallar en les vores dels barrancs i rierols, tant per evitar danys sobre la vegetació ripària, com per a mantenir la subjecció del terreny en les seves vores, les ombres en la llera i l'aportació de nutrients per la caiguda de restes de l'arbrat.
- Deixar una franja d'arbrat sense tallar, al voltant de les pistes i camins, amb la fi d'impedir l'erosió en desmunts i terraplens i, al temps minimitzar l'impacte visual. Aquesta franja no ha de ser contínua ni uniforme. Aquest criteri s'ha d'aplicar tenint en compte que sigui compatible amb els criteris de prevenció d'incendis forestals.
- No quedaran arbres penjats, a menys que no es puguin desenganxar amb la maquinària normal.
- No quedaran residus en les zones de treball: llaunes de benzina, d'oli, sacs de plàstic, peces de roba, restes de cremes,...
- La tala i el desembosc a carregador no s'efectuaran dins del període comprès entre el 15 d'abril i el 15 de juliol. (En algun cas concret, per motius faunístics o de prevenció de plagues i malalties, es podrà incrementar aquest període).
- Els treballadors forestals, hauran de realitzar les feines amb tot el equip obligatori, és a dir, casc amb orelleres i protecció frontal, botes protectores, guants, i vestimenta reforçada. Aquesta vestimenta haurà de ser cridanera per estar continuament localitzat. Els treballadors forestals, hauran de conèixer a la perfecció totes les mesures de protecció d'obligatori compliment.
- En cas d'existir algun itinerari eco-turístic que passi el rodal on s'estiguin fent treballs forestals, es comunicarà als punt d'informació i/o s'assenyalarà sobre el territori.

- En cas de fer alguna actuació silvícola en alguns dels rodals per on passi algun itinerari forestal existent en l'actualitat o futur, es respectarà al màxim, deixant-lo com es trobava en un principi si es malmet d'alguna manera.
- Com a norma general, l'època de major sensibilitat de la fauna en els boscos de muntanya, és la primavera i principis d'estiu (15 de març a 15 de juliol), per coincidir amb el període reproductor de la majoria de les espècies. Per tant, durant aquest període s'ha de minimitzar al màxim la realització de treballs forestals, especialment dels que comporten tals d'arbrat de diàmetre normal major de 30 cm. Aquesta restricció no afectaria a tasques més senzilles com aclarides, neteges o senyalització d'itineraris o altres treballs que poden contribuir a mantenir l'ocupació laboral vinculada a la forest.
- Evitar l'ús de plaguicides pels seus efectes negatius directes o indirectes sobre la fauna.

b) Selecció de tanys

- Als rodals on hi ha una potencialitat de roure, aprofitat al llarg del temps com a bosc menut, es durà a terme la conversió de bosc menut a bosc gran, més favorable per la majoria de fauna amenaçada.
- En totes aquelles zones on es realitzi aquest tractament, s'escolliran els dos o tres peus millor conformats del rebrot, i es podarà una tercera part del port de cada peu. La resta de brots es tallaran. En cas d'existir només dos o tres peus conformats per soca, s'escollirà només un o dos.
- Si la formació està en fase de màquia, serà convenient obrir clars i realitzar una selecció de tanys intensa que permeti l'entrada de llum i aire.
- És convenient deixar de tant en tant una formació tipus màquia, que actuï com a refugi per a la fauna (vàries mates per ha).
- Les restes resultants d'aquest tractament, es poden amuntegar de manera ordenada i oferir a la població local com a llenya.

c) Restes

- En els rodals per on passi la pista forestal, es trituraran totes les restes a menys de 20 metres amb la trituradora.
- Els munts de restes de triturat que quedin després de l'acció anterior (fins 1,5 metres), s'hauran d'escampar pel territori, tot i que sigui pel voltant dels mateixos munts, fins que quedi com a molt 10 cm de gruix.
- En els rodals on no arribi cap pista forestal, se separarà el brancatge del tronc, i es trinxarà, el tronc es tallarà a trossos de menys 1,5 metres. Una vegada trinxat s'amuntegarà en munts repartits de manera homogènia sobre el terreny. Amb això, s'eviten acumulacions de combustible, a l'hora que es creen microhàbitats adequats per als micromamífers.
- En rodals de conservació de la biodiversitat (tipus AGD) i recreatius, en cas d'haver-hi pista, s'aproximarà al màxim totes les restes fins la proximitat de la pista i es trituraran. En cas de no haver pista, se separarà el brancatge del tronc; el brancatge es trinxarà amb la motoserra en trossos de menys de 50 cm, i el tronc es tallarà en trossos de 1 m i s'amuntegaran.
- Pot donar-se el cas, d'algun arbre vell i gran que ha estat tombat i que es interessant no triturar ni trinxar i deixar que evolucioni naturalment.

2.2.2. Pla d'aprofitament pascícola

Actualment no hi ha cap aprofitament pascícola en el conjunt de les forests i tampoc se'n preveu cap a curt termini ni dins d'aquest Pla Especial.

2.2.3. Pla cinegètic

Aquest aprofitament està regulat per la Reserva Nacional de Caça Alt Pallars – Aran, no sent necessari un Pla d'aprofitament cinegètic. Però es creu interessant mostrar les dades de caçera per any, així com el balanç econòmic que es conclou d'aquesta gestió, per ser importants alhora d'avaluar els ingressos generats al bosc.

Balanç econòmic de l'aprofitament cinegètic

La Reserva Nacional de Caça, cedeix un nombre de peces al municipi de Vall de Cardós, les quals surten a subhasta pública en la modalitat de trofeu, el municipi ingressa una xifra de diners, uns 2.500 euros per peça. Aquest ingrés es queda per pagar despeses generades per l'ajuntament del municipi. Tot i així, l'ajuntament hauria d'ingressar, d'aquesta quantitat, un 15% al fons de millora, que s'hauria de repartir, per a ser invertides, segons les superfícies de cadascuna de les forests. Com que no es fa així, i no hi ha intenció per part de l'ajuntament de canviar-ho, s'hauria de corregir aquesta actitud i prendre mesures de pressió per exigir i repartir aquest fons de millora.

Per altra banda, es doten un altre nombre de peces per a cada municipi, que no són premis, i que són pels caçadors veïns, d'aquestes peces l'ajuntament no ingressa cap quantitat.

La Reserva, concedeix uns ajuts cada any als municipis que hi estan inclosos, aquest és l'ingrés que suposadament aporta directament aquest aprofitament. Aquest diners, import entre 400 i 600 €, es queden a l'ajuntament de Vall de Cardós. El poble d'Ainet hauria de demanar la part proporcional que li pertoca d'aquest import, anualment és d'uns 20 €, per finançar alguna de les actuacions de millora proposades.

Directrius d'actuació de l'aprofitament cinegètic

- Les directrius d'actuació en relació a la fauna cinegètica queden determinades per la Reserva Nacional de Caça.

2.2.4. Regulació de l'aprofitament de bolets

No es creu necessari regular aquest aprofitament per les característiques d'aquestes forests i que ja s'han comentat amb anterioritat. Tot i això s'haurien de seguir les recomanacions dictades en l'Estudi d'Usos.

2.2.5. Regulació de l'aprofitament de plantes aromàtiques, medicinals, fruits silvestres i altres de secundaris no fustaners

No s'espera un ingrés econòmic d'aquest aprofitament, però indirectament suposa un incentiu per als mateixos veïns i per als turistes que visiten la població.

Consultar la normativa vigent especificada en l'Estudi d'Usos.

2.2.6. Regulació de l'ús social

La regulació dels usos socials ve marcada pel propi sentit comú dels visitants i una sèrie de directius que es poden consultar en l'Estudi d'Usos.

L'ús social no repercuteix econòmicament sobre la forest però sí sobre el municipi en general i sobre els veïns amb interessos turístics (restaurants, càmpings, hotels,...), per tant, és un ús que cal conservar i millorar.

2.3. Pla de Millores

2.3.1. Pla de millores pascícoles

No es contempla cap millora ramadera degut a la falta de bestiar i de ramaders.

2.3.2. Pla de millores cinegètiques

Aquestes millores no es contemplen en aquesta ordenació per quedar sota les competències de la Reserva Nacional de Caça Pallars - Aran.

2.3.3. Pla de millores d'infraestructures viàries

La forest de "Solanet i Obaga de Vinyes" té accés rodat en la seva part baixa, per la pista de Sant Martí. L'estat de conservació d'aquesta pista és bo fins al peu del pui de Sant Martí, el tros que puja cap a Lloses no és transitable degut a les barrancades i li caldria una repassada amb màquina. Aquesta actuació seria necessària per aprofitar la llenya dels rodals pròxims i també per tenir més accés a la forest en el cas d'emergència.

Balanc econòmic del pla de millores d'infraestructures

Període	Longitud	Actuació	Subvenció (€)	Subvenció total (€)	Despesa (€)	Despesa total (€)	TOTAL (€)
2007-08	0,5 km	Millora del ferm	673,13	336,56	751,27	375,63	-39,07
TOTAL				336,56		375,63	-39,07

El preu unitari és l'estimat pel Departament de Medi Ambient i Habitatge en la convocatòria d'ajuts a la gestió forestal sostenible 2005-2006 per a la millora de camins forestals i pistes forestals.

2.3.4. Pla de millores de la protecció

El pla de protecció inclou mesures enfront de plagues, malalties i incendis. Tractaments preventius, indicacions sobre èpoques de tallada, trapes d'insectes, àrees tallafocs, punts d'aigua, punts de vigilància, etc.

L'estat sanitari de la massa és òptim i per tant, no es necessària cap planificació en aquest sentit.

En el tema incendis, seria convenient disminuir la continuïtat del combustible en l'àrea pròxima al poble d'Ainet de Cardós per tal d'evitar possibles incendis. La zona perifèrica del poble és de propietat privada, per això es recomana que es netegin aquestes finques, mitjançant una estassada de matoll i una tallada sanitària.

2.3.5. Pla de millores de la conservació de la biodiversitat

Són les actuacions que es realitzen en el quarter de la conservació de la biodiversitat. Es realitzen per tal de recuperar alguns hàbitats d'elevada importància ecològica, sobretot per millorar i per protegir l'hàbitat del gall fer. De moment no es veu necessària cap actuació en aquest sentit, ja que no s'han identificat cap rodal d'hàbitat vital pel gall fer.

Les tremoledes, rodals 2d i 3c, es deixaran a evolució natural i de moment no s'hi intervindrà.

2.3.6. Pla de millores recreatives

Com a millora de les infraestructures recreatives es planifica la construcció d'una àrea recreativa als Cortals d'Ainet amb dos taules, bancs i una font i l'arranjament del camí que hi puja. Hauria de netejar-se, sobretot el primer i l'últim tram i senyalitzar-lo.

També es planifica l'arranjament del camí entre els Vinyers i la Coma que uniria el tram de la pista de Sant Martí amb el ramal de la Coma.

Totes aquestes actuacions poden ser subvencionades en un 80% pel Parc Natural de l'Alt Pirineu.

Període	Concepte (compra, col·locació i realització)	Despesa (€)	Subvenció (€)	Total (€)
2007-2008				
2009-2010	Arranjament del camí dels Cortals	2900	2320	-580
2011-2012	Àrea recreativa i font dels Cortals	4060	3248	-812
2013-2014	Arranjament camí dels Vinyers	1392	1113,6	-278,4
2015-2016				
TOTAL		8352	6681,6	-1670,4

Altres opcions per a la creació d'una xarxa d'itineraris són la volta a Cimedo i el camí antic a Bonestarre. També s'hauria de senyalitzar el camí dels ponts medievals amb la senyalització pròpia del Parc Natural de l'Alt Pirineu, si es demana directament des de l'ajuntament es podria accelerar aquesta actuació.

2.3.7. Pla de millores de la propietat

Es recomana la catalogació de la forest de Solonet i Obaga de Vinyes com d'utilitat pública o la seva inclusió de dins del CUP 131, Clots de Carbonera.

2.4. Resum de les actuacions

A continuació es mostra una taula resum de totes les actuacions planificades durant el Pla Especial.

Taula 2.4.1. Resum de les actuacions pel Pla Especial (2007-2016)

Bienni	Rodal	Actuació
2007-2008	5a	Selecció de tanys (llenyes)
	Pista de Lloses	Millora del ferm i neteja de les barrancades
2009-2010	3a	Selecció de tanys (llenyes)
	Camí dels Cortals	Neteja del camí
2011-2012	1a (part baixa)	Selecció de tanys (llenyes)
	2c	Construcció de l'àrea i de la font dels Cortals
2013-2014	5e	Selecció de tanys (llenyes)
	Camí dels Vinyers	Arranjament del camí
2015-2016	5c	Selecció de tanys (llenyes)

3. BALANÇ ECONÒMIC

El balanç econòmic ha estat confeccionat tenint en compte l'entrada dels ajuts forestals del PDR. No cal dir que sense aquests ajuts actualment un bosc no tindria cap valor econòmic per als propietaris. Tot i així observem un baix percentatge de beneficis de l'extracció directa de fusta. Això és degut a la superfície de la forest, l'estat en que és troba i sobretot al baix preu en que es troba la fusta actualment.

El balanç econòmic ha estat calculat clarament a la baixa per així poder tenir un marge de maniobra a l'hora de realitzar qualsevol actuació.

Entenem que cal realitzar el màxim possible de tractaments de millora, així, poc a poc, anar valoritzant el bosc, augmentant el valor de la seva fusta i encara més important augmentant el seu valor paisatgístic i ambiental.

Cal, doncs, mirar-lo per a que noves generacions en gaudeixin.

Taula 3.1. Balanç econòmic final per les forests d'Ainet

Període	Tractaments de millora	Caça	Pistes	Recreatives	Total
2007-2008	-144	40	-39,07		-143,07
2009-2010	-306	40		-580	-846
2011-2012	-240	40		-812	-1012
2013-2014	-258	40		-278,4	-496,4
2015-2016	-318	40			-278
TOTAL	-1266	200	-39,07	-1670,4	-2775,47

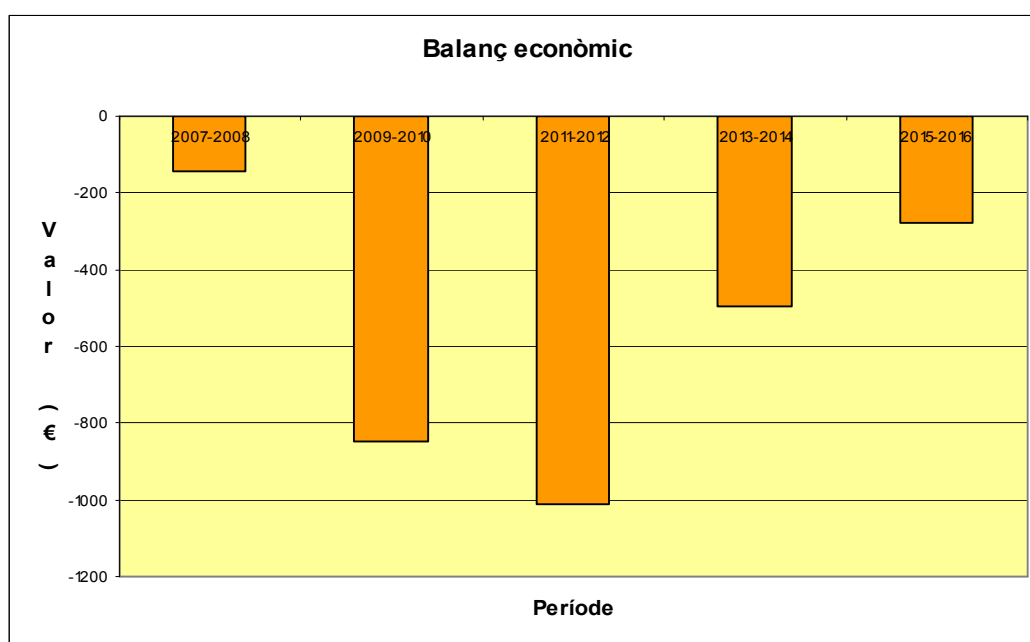

Figura 3.1. Balanç econòmic pel Pla Especial de les forests d'Ainet

Signen:

Jordi Canals Camprubí
Enginyer tècnic forestal

Marta Amorós i Castellà
Enginyera tècnica forestal

Anna Pou Calzada
Geògrafa

Xavier Ródenas Mayor
Enginyer de Forests
Nº col·legiat 4.465

Llorenç Sánchez Abrié
Alcalde de Vall de Cardós

Ribera de Cardós, 30 agost del 2006